2024(2)THCR--

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవనీయమైన శ్రీ జస్టిస్ సూరేపల్లి నంద

రిట్ పిటిషన్ నం.34951/2015

తీర్పు తేదీ: 03.06.2024

ఎస్. కృష్ణా రెడ్డి మరియు ఇతరులు
వర్సెస్
తెలంగాణ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు

ఉత్తర్వు

దరఖాస్తుదారుడు తరపున సీనియర్ డిజిగ్నేట్ న్యాయవాది శ్రీ ఎస్ శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ప్రతివాది నంబర్లు 1 నుండి 5 వరకు హాజరైన ప్రభుత్వ ప్లీడర్ మరియు అనధికారిక ప్రతివాది నంబర్లు 6 నుండి 8 వరకు హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ పి రామకృష్ణ వాదనలు విన్నాను.

2. దరఖాస్తుదారులు ఈ క్రింది విధంగా అభ్యర్దిస్తూ న్యాయస్థానంను ఆశ్రయించారు:

"దరఖాస్తుదారులకు సంబందించిన మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా దేవరకద్ర మండలం కౌకుంట్ల గ్రామంలో లోని సర్వే నంబర్లు 435 మరియు 436 లలో, ఎకరాలు 15-84 సెంట్ల విస్తీర్ణలో ఉన్న భూమి లో కొంత భాగానికి వ్యతిరేకంగా ప్రారంభించబడిన భూసేకరణ ప్రక్రియ చట్టానికి విరుద్ధంగా, చెల్లుబాటు కానివిగా మరియు అవకతవకలుగా ఉన్నందున భూసేకరణ ప్రక్రియను మరియు చర్యను అలాగే దరఖస్తుదారులను పేర్కొన్న భూమి నుండి విడదీయాలని కోరుతూ, తత్ఫలితంగా ప్రతివాదులు, పైన పేర్కొన్న భూమిపై పిటిషనర్ల శాంతియుత స్వాధీనం మరియు అనుభవంలో జోక్యం చేసుకోవడం ను ఏకపక్ష, చట్టవిరుద్ధం, అన్యాయం, దుర్మార్గం, అధికార పరిధి లేకుండా, మరియు భారత రాజ్యాంగం కింద మనకు హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక రాజ్యాంగ హక్కుల ఉల్లంఘన, మరింత సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడం గా, ప్రకటించే సముచితమైన రిట్, ఆర్డర్ లేదా డైరెక్షన్‌ను జారీ చేయడానికి, ప్రత్యేకించి రిట్ ఆఫ్ మాండమస్ స్వభావంలో ప్రకటించే ఆర్డర్‌లను పాస్ చేయడం తదనుగుణంగా,ఆ పొలంలో పిటిషనర్ల స్వాదీన అనుభవంలో ప్రతివాదుల జోక్యం ను నిరోదించడం

మరియు చెప్పాలంటే కేసు యొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితులలో తగిన మరియు సరైనది అని భావించే ఇతర ఆర్డర్ లేదా ఆర్డర్‌లను పాస్ చేయడం”

3. రికార్డును పరిశీలించాను.

ఎ) ప్రతివాది నం.1 నుండి 5 వరకు దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్, ప్రత్యేకించి, పేరా 3 మరియు 5, ఈ క్రింది విధంగా చదవబడింది:

"3. అఫిడవిట్‌లోని 2 నుండి 4 వరకు ఉన్న పేరాలకు సమాధానంగా, ఖాస్రా పహాణి 1954-55 ప్రకారం సర్వే నంబర్లు 435 మరియు 436 ల లోని భూములు దేవరకద్ర (మండలం)లోని కౌకుంట్ల (వగ్రామం)లోని శ్రీ రాజా రామేశ్వర్ రావు పేరు మీద పట్టా ఉంది. 1979 పాత ROR ప్రకారం, కౌకుంట్ల (గ్రామం), దేవరకద్ర (మండలం), రిట్ దరఖాస్తుదారులు/వారి పూర్వీకులు క్రింద వివరించిన విధంగా భూమిని కలిగి ఉన్నారు.

1) శ్రీ. సర్వే నంబర్ 435/AA, లో శ్రీ సంతంగరి హన్మి రెడ్డి తండ్రి శ్రీ తిమ్మా రెడ్డి ఎకరాల (5-20) గుంటల భూమిని కలిగి ఉన్నారు 2). శ్రీ సంతంగరి పెడా కొండన్న మరియు శ్రీ. చిన్న కొండన్న యిద్దరి తండ్రి శ్రీ. సున్కప్ప మరియు శ్రీ. పెద్దా వెంకట్ రెడ్డి మరియు శ్రీ చిన్న వెంకట రెడ్డి యిద్దరి తండ్రి శ్రీ లక్షమయ్యకు, ఎకరాల (1-36) గుంటల మరియు (3-24) గుంటలు సర్వే నంబరు 435/E మరియు 436/A, భూమి పరిధిని కలిగి ఉన్నారు.3) శ్రీ సంతంగరి చిన్నా రెడ్డి తండ్రి శంకర్ రెడ్డి ఎకరాల (2-31) గుంటల భూమిని, సర్వే నంబర్ 436/AA, కౌకుంత్లా (గ్రామం), దేవరకద్ర మండల్ లో కలిగి ఉన్నారు

పై భూముల్లో, ప్రభుత్వం, ఎకరాల 04- 00 గుంటలు ని., సర్వే నంబరు 435/AAలో, ఏసి 1-36 గుంటలని సర్వే నంబరు నం. 435/E లో , 3 ఎకరాలు -24 గుంటలని సర్వే నెం. 436/A లో, 3 ఎకరాలు 14 సెంట్లు ను సర్వే నం. 436/AA ల లో మొత్తం ఎకరాలు (12-64) సెంట్లు, కౌకుంట్ల (వి), దేవరకద్ర (మండలం) కౌకుంట్ల (వగ్రామం), దేవరకద్ర (మమడలం)లోని నిరుపేద బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ఇంటి స్థలాలు అందించడం కోసం సేకరణ చేసి, తహశీల్దార్, ఆత్మకూర్ ఫైల్ నెం. డి2/3006/1984 ప్రకారం రిట్ దరఖాస్తుదారులకు / వారి పూర్వీకులకు భూసేకరణ అధికారి మరియు తహశీల్దార్, ఆత్మకూర్ ద్వారా పరిహారం చెల్లింపు జరిపి, ఫారమ్ C నం. D2/3006/1984, తేది -06-1985. ని స్వీకరించారు. అప్పటి నుండి పై భూములు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్నాయి మరియు వాటిని కౌకుంట్ల (గ్రామం), దేవరకద్ర (మండలం) లబ్ధిదారులకు (206) కేటాయించారు. అందువల్ల దావా భూములపై తమ స్వాధీనం కొనసాగుతుందనే రిట్

దరఖాస్తుదారుల వాదన సరైనది కాదు మరియు ఎటువంటి డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాల ద్వారా మద్దతు లేదు. రిట్ దరఖాస్తుదారుడు నం. 1 మరియు 2, ఒకొక్కరికి ఎకరాల 0-30 గుంటలు పరిధిని (అంటే) మొత్తం మేరకు ఎకరాల 01-20 గుంటలు సర్వే నం. 435/AA మాత్రమే కలిగి ఉన్నారు, మరియు మిగిలిన దావా భూమిని చాలా కాలం క్రితం ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది మరియు వారు దావా భూమి పై స్వాధీనం మరియు అనుభవంలో లేరు. ఇంకా, పైన పేర్కొన్న భూముల సేకరణ వివరాలను పర్యవేక్షించడం ద్వారా అనుసంధానించబడిన రెవెన్యూ రికార్డుల నిర్వహించలేదని మరియు రిట్ దరఖాస్తుదారులకు దుర్మార్గపు ఉద్దేశ్యంతో తమ భూముల సేకరణను అణిచివేస్తూ ప్రభుత్వానికి చెందిన భూమిని లాక్కోవడానికి ఈ కేసు అని సమర్పించబడింది.

5. పైన పేర్కొన్న దావా భూములు, సర్వే నెం. 435/ఎఎ ఎకరాల (1- 20) గుంటలు తప్ప కౌకుంట్ల (గ్రామం), దేవరకద్ర (మండలం)లోని బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ఇళ్ల స్థలాలు అందించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసింది. రిట్ దరఖాస్తుదారులకు 1984 తర్వాత ఏ సమయంలోనైనా పై భూములను స్వాధీనం కలిగిలేరు.

బి) దరఖాస్తుదారుడు దాఖలు చేసిన ప్రత్యుత్తర అఫిడవిట్, ప్రత్యేకించి, పేరా 5 ఇక్కడ సంగ్రహించబడింది:

"5. కౌంటర్ అఫిడవిట్‌లోని నంబర్ లేని పేరా 1 పేజీ నం.3లో చేసిన ఆరోపణలు నిజం మరియు సరైనవి కాదని నేను సమర్పిస్తున్నాను. కౌకుంట్ల గ్రామంలోని నిరుపేద బలహీనవర్గాల ప్రజలకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం మాకు చెందిన భూమిలో కొంత భాగాన్ని సేకరించిందన్న ఆరోపణల్లో నిజం లేదు. అనేక దశాబ్దాలుగా, పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు, టైటిల్ డీడ్‌లు కూడా దేవరకద్ర మండలం దేవరకద్ర మండలం ద్వారా మంజూరయ్యాయని రిట్ అఫిడవిట్‌లో పేర్కొన్న విషయాన్ని మరోసారి పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో, 1984 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం మా నుండి భూమిని స్వాధీనం చేసుకుంది, అది కూడా స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఆరోపించిన పత్రాలను అందుబాటులో ఉంచకుండానే మమ్మల్ని భూమి విడిచి వెళ్ళమని కోరడం ప్రతివాదులకు అనుమతించబడదు. అందువల్ల 4వ ప్రతివాది చర్య అత్యంత ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా, అన్యాయంగా, అధికార పరిధి లేకుండా, భారత రాజ్యాంగం కింద మనకు హామీ ఇచ్చిన ప్రాథమిక మరియు రాజ్యాంగ హక్కులను ఉల్లంఘించడమే కాకుండా సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడం. సంబంధిత రెవెన్యూ రికార్డుల్లో పై భూముల సేకరణ వివరాలు పొరపాటుగా పొందుపరచలేదని, వాదనని ఆసరాగా చేసుకుని రిట్ దరఖాస్తుదారులకు తమ భూముల సేకరణను అణచివేస్తున్నారని దుష్ప్రచారం చేశారన్న ఆరోపణలు మరింత ప్రభావం చూపుతున్నాయి మరియు ప్రభుత్వానికి చెందిన భూమిని మ్యుటేషన్ పేరుతో లాక్కునే నిజం సరైనది కాదు. వాస్తవానికి, గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా రెవెన్యూ

రికార్డుల్లో మా పేర్లు మరియు మా పూర్వీకుల పేర్లు నిరంతరం నమోదు చేయబడుతున్నాయి. మేము అంగీకరించకుండానే, భావించే పక్షం లో కూడా, ప్రభుత్వం 1984లో మా భూమిని స్వాధీనం చేసుకునేందుకు నోటిఫికేషన్ జారీ చేసిందని, 35 ఏళ్లు గడిచిన తర్వాత, ప్రాథమిక విచారణల ఆధారంగా ప్రభుత్వం ఇప్పుడు, అది కూడా అవార్డు మరియు పరిహారం చెల్లించకుండా మా నుండి విషయ భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించదు. ఇంకా, ప్రిలిమినరీ భూసేకరణ ప్రక్రియలును ప్రతివాదులు మనస్సు పూర్తిగా మరియు మొత్తంగా అమలుచేయెకపోవడం ను ప్రతిబింబిస్తాయి మరియు అది ఇప్పుడు అనుమతించబడదు మరియు అందువల్ల మొత్తం భుసేకరణ ప్రక్రియలు చెల్లవు..

సి) పంచనామా, తేదీ 05.09.2015 ఈ క్రింది విధంగా చదవబడింది:

ఎస్ నం	పంచ్ పేరు	తండ్రి పేరు	వయస్సు	కులం	వృత్తి	చిరునామా
1	పాపిగాని ఆంజనేయులు	కూర్మయ్య	42	బిసి	వ్యవసాయం	కౌకుంట్ల
2	దేశట్టి రంగన్న	తండ్రి రాములు	61	బిసి	వ్యవసాయం	కౌకుంట్ల
3	గాండ్ల హరిగోపాల్	శివరాజ్	70	బిసి	సర్పంచ్	కౌకుంట్ల

“మేము, ముగ్గురం పంచ్‌లు, రెవెన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్లు మరియు గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి పిలుపు మేరకు మేము గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయంలో హాజరయ్యాము. మేము నిజం మాత్రమే చెబుతాము కాని అబద్ధం చెప్పమని దేవుని పేరు మీద ప్రమాణం చేసాము.

సంతంగారి కృష్ణారెడ్డి తండ్రి షానిరెడ్డి నివాసం కౌకుంట్ల ఉన్నత న్యాయస్థానంలో సమర్పించిన దరఖాస్తు, మరియు తహశీల్దార్ మెమో నెం. సి/4668/2015, తేదీ: 03-09-2015, ప్రకారం మేము భూమిపైకి వెళ్లి విచారణ చేసాము, ఆ భూమి సర్వే నంబర్లు. 435, కౌకుంట్ల గ్రామ శివారు. సమత్తంగారి కృష్ణ రెడ్డి తండ్రి. హన్మిరెడ్డి, పట్టా భూములను సుమారు 25 ఏళ్ల క్రితం బీసీ ప్లాట్లుకు విక్రయించారు.. ఆ తర్వాత ప్రభుత్వం ఆ భూమిని ప్లాట్లుగా విభజించి ప్రజలకు పట్టాలు ఇచ్చింది.

కానీ వారికి స్వాధీనం ఇవ్వలేదు. 1984లో ప్రభుత్వం నివాస స్థల ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేసింది. 1984 నుంచి ఇప్పటి వరకు ఆ భూమిలో ఎవరూ సాగు చేసుకోలేదు. భూమి ఇప్పటికీ నిరుపయోగంగా ఉంది. ఈ పంచనామా మాకు చదివి వినిపించినప్పుడు, మేము దానిని నిజమని నమ్మి సంతకం చేసాము.

మా సమక్షంలోనే ఈ పంచనామా సిద్ధమైంది.

ఎస్ .నం	పంచ్ పేరు	తండ్రి పేరు	వయస్సు	కులం	వృత్తి	చిరునామా
1	ఖాజా మైనుద్దీన్	అబ్దుల్ రహీమ్	59	మైనారిటీ	దర్జీ	కౌకుంట్ల
2	భూరెడ్డి రామచందయ్య	భూరెడ్డి	48	బిసి-గొల్ల	వ్యవసాయం	కౌకుంట్ల
3	సుర్కు హన్మంత్	కూర్మయ్య	65	బిసి-65	వ్యవసాయం	కౌకుంట్ల

మేము, ముగ్గురం పంచ్‌లు,. అదనపు రెవెన్యూ అధికారి మరియు గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి పిలుపు మేరకు మేము గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయంలో హాజరయ్యాము. తమ్మారెడ్డి తండ్రి వెంకట్రామారెడ్డి తదితరులు ప్రజావాణి ఫిర్యాదు మేరకు అక్కడికి వెళ్లాం.

సర్వే నంబర్ 434 మరియు 435లో కౌకుంతల శివారు వద్ద ఉన్న భూమి మరియు 12.26 పట్టా భూములను బి.సి.లకు ఇళ్ల స్థలాల నిమిత్తం ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసింది మరియు ప్రభుత్వం కూడా పట్టాలు జారీ చేసింది. అయితే తమ పట్టా భూములను కొందరు వ్యక్తులు అక్రమంగా సాగు చేసుకుంటున్నారని పట్టాదారులు ప్రజావాణి ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. దీనికి సంబంధించి భూములపై వెళ్లి సర్వే చేయగా సర్వే నంబర్లు 434, 435లో ప్రభుత్వం భూమిని కొనుగోలు చేసిన రోజు నుంచి ఎవరూ సాగు చేయడం లేదు. అప్పటి నుంచి భూమి నిరుపయోగంగా ఉంది. ఇది 19-10-2014 నుండి పంచుల ద్వారా పేర్కొనబడింది. ప్రభుత్వం లబ్ధిదారులకు ఆ భూమిలో పట్టాలు ఇవ్వగా, లబ్ధిదారులు జేసీబీ సహాయంతో ఆ ముళ్ల పొదలను తొలగించారు అని పంచులు తెలిపారు.

పంచుల సమక్షంలో సుమారు 10 మంది వద్ద లబ్ధిదారులు చెప్పిన భూమిలోని ముళ్ల పొదలను తొలగించినట్లు పంచులు తెలిపారు.

4. ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్‌కు మద్దతుగా దరఖాస్తుదారుడు దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్‌లో దరఖాస్తుదారుడు చెప్పిన ప్రకారం దరఖాస్తుదారుడు కేసు క్రింది విధంగా ఉంది:

ఎ) సర్వే నంబర్లు 435/AA, 435/E, 435/U, 435/UU, 435/LU, 436/U, 436/UU, 436/UU1, 436/RU మరియు 436/RUU మహబూబ్ నగర్ జిల్లా దేవరకద్ర మండలం కౌకుంట్ల గ్రామంలో ఉన్న భూమి ఎకరాల 15.84 సెంట్లు విస్తీర్ణం దరఖాస్తుదారుల నిరంతర స్వాధీనం ఉంది. పైన పేర్కొన్న భూమి అర్జీదారుల పూర్వీకుల ఆస్తి మరియు దరఖస్తుదారుల పేర్లు మరియు వారి పూర్వీకుల పేర్లు రెవెన్యూ రికార్డులలో చూపబడ్డాయి.

బి) దరఖస్తుదారులు నంబర్ 2 నుండి 6 వరకు ఇక్కడ 4 వ ప్రతివాది ద్వారా వారికి సంబంధించిన భూములకు సంబంధించి పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు మరియు టైటిల్ డీడ్‌లు జారీ చేయబడ్డాయి. ఇప్పటి వరకు, దరఖాస్తుదారులు నంబర్ 7 నుండి 9 వరకు, పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు మరియు టైటిల్ డీడ్‌లు రుణాలు పొందేందుకు బ్యాంకులో తాకట్టు పెట్టారు.

సి) ఇంకా, ఏప్రిల్ నెలలో 2015, 1వ దరఖాస్తుదారుడు తన కుమార్తె శ్రీమతి ఎస్ మాధవికి అనుకూలంగా కౌకుంట్ల గ్రామంలోని సర్వే నంబర్ 435/ఇ లో ఎకరాల.02-75 సెంట్లు బహుమతిగా ఇవ్వాలని కోరినప్పుడు, 02.04.2015 నాటి పత్రం, సబ్-రిజిస్ట్రార్, ఆత్మకూర్ ద్వారా నమోదు చేయడానికి నిరాకరించబడింది. కౌకుంట్ల గ్రామంలోని సర్వే నెం. 435 మరియు 436 లోని ఎకరాల 16-25 సెంట్లు, 2012 సంవత్సరంలో 4 వ ప్రతివాది పంపిన నిషేధిత జాబితాలో చేర్చబడ్డాయి.

డి) దీనితో బాధపడిన 1వ దరఖాస్తుదారుడు W.P.No.28664/2015 ని వ్యతిరేకంగా ఈ న్యాయస్థానం ముందు దాఖలు చేశారు మరియు అదే ఇప్పటికీ పెండింగ్‌లో ఉంది. 19.10.2015 న గ్రామంలోని సమూహంలో శ్రీ ఉప్పరి గోపాల్, తండ్రి పోచన్న మరో 6 మంది వ్యక్తులు తమ సహచరులతో కలిసి దరఖస్తుదారుల భూముల్లోకి వచ్చి అర్జీదారులను బలవంతంగా లాగివేయడానికి ప్రయత్నించారు. అయితే, వారు వెళ్లిపోతున్నప్పుడు, తమకు ఇక్కడ ప్రతివాది నం 4, 5 మరియు 8 మద్దతు ఉందని, వారు తగినంత మంది సిబ్బందితో తిరిగి వచ్చి దరఖస్తుదారులను తొలగిస్తాం అని పేర్కొన్నారు.

ఇ) దరఖాస్తుదారులు వెంటనే 19.10.2015 తేదీన దేవరకద్ర పోలీస్ స్టేషన్‌లో శ్రీ ఉప్పరి గోపాల్ మరియు ఇతరులు తమపై చేయిచేసుకున్న చర్య గురించి వారి దృష్టికి తీసుకువస్తూ ఫిర్యాదు చేశారు. అయితే, పోలీసులు వారి ఫిర్యాదును స్వీకరించలేదు లేదా నమోదు చేయలేదు.

ఎఫ్) ఆ తర్వాత, దరఖాస్తుదారులు 4 వ ప్రతివాదికి పైన పేర్కొన్న సంఘటన గురించి తన దృష్టికి తీసుకువచ్చి, రక్షణ కల్పించాలని కోరుతూ 19.10.2015 నాటి ఒక ప్రాతినిధ్యాన్ని ప్రస్తావించారు. తదనంతరం, 4 వ ప్రతివాది దరఖస్తుదారులకు 5 వ ప్రతివాది మరియు రెవెన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్ ద్వారా 05.09.2015 నాటి 4 వ ప్రతివాదికి చిరునామా కాపీలను దరఖస్తుదారులకు అందించారు, దరఖస్తుదారులకు చెందిన భూమిని ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతులకు ఇళ్ల స్థలాలు అందించడం కోసం కొనుగోలు చేసిందని పేర్కొన్నారు. 1984 సంవత్సరం, చెప్పబడిన భూమిని "పడావ" (బంజరు)గా చూపించారు. అయితే, లబ్ధిదారులకు భూమిని కేటాయించలేదు లేదా స్వాధీనం కూడా ఇవ్వలేదు, పైన పేర్కొన్న సమాచారాన్ని తెలియజేస్తూ 05.09.2015 నాటి పంచనామా కూడా ఇవ్వబడింది.

g) ప్రతివాది నం. 4 మరియు 5 పై 8వ ప్రతివాది తెచ్చిన ఒత్తిడి మరియు ప్రభావం కారణంగా మరియు అదనపు విషయాల కోసం, పైన పేర్కొన్న లేఖ మరియు పంచనామా అత్యంత ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా మరియు అన్యాయంగా రూపొందించబడిందని. తదనంతరం, దరఖాస్తుదారులు ప్రతివాది నం. 4 మరియు 7 ని సంప్రదించి, ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసినట్లు ఆరోపించిన పత్రాల కాపీలను అందించాలని వారిని అభ్యర్థించారు. అయితే అలాంటి రికార్డులు తమ వద్ద లేవని సమాచారం తెలియజేశారు.

హెచ్) మరోవైపు, దరఖస్తుదారులకు పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు మరియు టైటిల్ డీడ్‌లు జారీ చేయబడ్డాయి మరియు వివిధ సందర్భాలలో వారి టైటిల్ డీడ్‌లను తాకట్టు పెట్టి బ్యాంకుల నుండి రుణాలు పొందారు. దరఖాస్తుదారులు లేదా వారి పూర్వీకులు ఆరోపించిన విధంగా విషయ భూమిలో కొంత భాగాన్ని ప్రభుత్వానికి విక్రయించలేదు. భూసేకరణ, పునరావాసం మరియు పునరావాస చట్టం 2013లో ప్రభుత్వం ఏదైనా ప్రజా ప్రయోజనం కోసం విషయ భూమిని అవసరమైతే, న్యాయమైన హక్కు నిబంధనల ప్రకారం దానిని పొందేందుకు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటుంది. .

ఐ) అయితే, పైన పేర్కొన్న చట్టం ప్రకారం విధి విధానాలను అనుసరించకుండా, దరఖస్తుదారులను ఉన్నతంగా తొలగించాలని కోరింది. ఈ పరిస్థితులలో, 1984 సంవత్సరంలో దరఖస్తుదారుల నుండి ప్రభుత్వం భూమిని కొనుగోలు చేసిందని ఆరోపించిన పత్రాలను అందుబాటులో ఉంచకుండా దరఖస్తుదారులను తొలగించడానికి ప్రతివాదులకు అనుమతి లేదు. అందువల్ల, ప్రతివాదుల చర్య అత్యంత ఏకపక్షం మరియు చట్టవిరుద్ధం. అందుకే ఈ రిట్ పిటిషన్.

4. ప్రతివాది నం. 2 దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ క్రింది విధంగా ఉంది:

ఎ) 1979 పాత ఆర్ఓఆర్ ప్రకారం దరఖాస్తుదారులు లేదా వారి పూర్వీకులు క్రింద వివరించిన విధంగా భూమిని కలిగి ఉన్నారు.1) శ్రీ. శాంతంగారి హన్మి రెడ్డి తండ్రి శ్రీ. తిమ్మా రెడ్డికి సర్వే నెం 435/AAలో ఎకరాల 5-20 సెంట్ల విస్తీర్ణం ఉంది, 2) శ్రీ. శాంతంగారి పెద్ద కొండన్న మరియు శ్రీ.చిన్న కొండన్న ఇద్దరి తండ్రి శ్రీ. సుంకప్ప మరియు శ్రీ. పెద్ద వెంకట్ రెడ్డి మరియు శ్రీ.చిన్న వెంకట్ రెడ్డి ఇద్దరి తండ్రి శ్రీ. లక్ష్మయ్యకు సర్వే నెం. 435/E మరియు 436/Aలో వరుసగా ఎకరాల 1-36 సెంట్లు మరియు ఎకరాల 3-24 సెంట్లు విస్తీర్ణం భూమి ఉంది మరియు 3) శ్రీ. శాంతంగారి చిన్నా రెడ్డి తండ్రి శంకర్ రెడ్డికి దేవరకద్ర మండలం కౌకుంట్ల గ్రామం సర్వే నెం. 436/AAలో ఎకరాల 2-31 సెంట్ల విస్తీర్ణం ఉంది.

బి) పై భూములలో, ప్రభుత్వం సర్వే నంబర్లు.లో ఎకరాల 04-00 సెంట్ల స్థలాన్ని స్వాధీనం చేసుకుంది. 435/AA, సర్వే నెం. 435/E, లో ఎకరాల 1-36 సెంట్లు. సర్వే నెం436/A ఎకరాల 3-24 సెంట్లు, మరియు సర్వే నెం. 436/AAలో ఎకరల 3-14 సెంట్ల విస్తీర్ణం మొత్తం ఎకరాల 12-64 సెంట్లు, కౌకుంట్ల గ్రామం, దేవరకద్ర మండలం, ఆ గ్రామంలోని బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ఇంటి స్థలాలు అందించడం కోసం, తహశీల్దార్, ఆత్మకూర్ ఫైల్ నెం. D2/3006/1984 ద్వారా భూమి సేకరించారని మరియు దరఖాస్తుదారులు లేదా వారి పూర్వీకులు, భూ సేకరణ అధికారి మరియు తహశీల్దార్, ఆత్మకూర్ ఫారమ్ - సి నెం. D2/3006/1984, తేదీ 06-1985 ద్వారా పరిహారం చెల్లింపును స్వీకరించారు.

సి) రిట్ దరఖాస్తుదారుడు నం. 1 మరియు 2, సర్వే నెం. 435/AA లో ఎకరాల 0-30 సెంట్లు (అంటే) మొత్తం ఎకరాల 01-20 సెంట్లు మాత్రమే కలిగి ఉండి, మిగిలిన దావా భూమిని ప్రభుత్వం ద్వారా స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు వారు దావా భూమిపై స్వాధీనం మరియు అనుభవంలో లేరు. అంతేకాకుండా, పైన పేర్కొన్న భూముల సేకరణ వివరాలను పర్యవేక్షించడం ద్వారా అనుసంధానించబడిన రెవెన్యూ రికార్డులలో నిర్వహించలేదని మరియు దానిని ఆసరాగా చేసుకొని ఇక్కడ ఉన్న దరఖాస్తుదారులు దుర్మార్గపు ఉద్దేశ్యంతో తమ భూముల సేకరణను అణిచివేస్తున్నారని సమర్పించారు.

డి) కౌకుంట్ల గ్రామంలోని బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ఇంటి స్థలాలను అందించడం కోసం 1984వ సంవత్సరంలో మరియు స్వాధీనం చేసుకున్న తేదీ నుండి సర్వే నెం. 435/AA లోని ఎకరాల (01-20) సెంట్లు మినహా పైన పేర్కొన్న భూములు సేకరించబడ్డాయి. పై భూములు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్నాయి మరియు 1984-85 సంవత్సరంలో పట్టా సర్టిఫికెట్లు జారీ చేయబడ్డాయి. అందువల్ల,

1984 తర్వాత ఏ సమయంలోనైనా దరఖాస్తుదారులు పై భూములను స్వాధీనం చేసుకోలేదు. అందువల్ల, రిట్ పిటిషన్ మెరిట్‌లు లేనిది మరియు కొట్టివేయబడటానికి బాధ్యత వహిస్తుంది.

5. దరఖస్తుదారుల తరపున హాజరైన సీనియర్ డిజిగ్నేట్ న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.శ్రీనివాస్ రెడ్డి ప్రధానంగా ఈ క్రింది సమర్పణలను సమర్పించారు:

i) రిట్ పిటిషన్‌తో పాటు దాఖలు చేసిన పత్రాల ప్రకారం ఇప్పటి వరకు దరఖస్తుదారుల ఆధీనంలో ఉన్న పట్టా భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవాలని కోరిన భూమిగా పేర్కొంది.

ii) దరఖాస్తుదారులు లేదా వారి పూర్వీకులు ఎటువంటి పరిహారం పొందలేదు

iii) సెక్షన్ 4 మరియు 6 డిక్లరేషన్‌లు జారీ చేయబడినట్లు భావించి, సెక్షన్ 6 డిక్లరేషన్ తేదీ నుండి రెండు సంవత్సరాలలోపు అవార్డు ఆమోదించబడాలి, అనగా ప్రతివాదుల ప్రకారం, 22.11.1984 నుండి, 21.11.1986కి ముందు.

iv) అదే చేయనందున, చట్టం కింద మొత్తం చర్యలు ముగిశాయి మరియు ప్రతివాదులు ఇప్పటికీ దరఖస్తుదారులకు చెందిన భూమిని కోరుకుంటే, వారు 2013 చట్టంలోని నిబంధనలను అమలు చేయాలి.

v) సెక్షన్ 4 లేదా సెక్షన్ 6 జారీ చేసినట్లు చూపడానికి చట్టంలో ఊహించిన పత్రాలు ఏవీ ఈ గౌరవనీయమైన న్యాయస్థానం ముందు సమర్పించబడలేదు

vi) హాజరుపరచిన 4(1) నోటిఫికేషన్ భూమిని పొందేందుకు ఉద్దేశించిన ప్రోఫార్మ నోటిఫికేషన్ మాత్రమే. అది గెజిట్ లేదా వార్తాపత్రికలు లేదా స్థానిక ప్రచురణలో ప్రచురించబడిన నోటిఫికేషన్ కాదు.

vii) సెక్షన్ 6 డిక్లరేషన్ ప్రచురణను చూపించే పత్రాలు దాఖలు చేయబడలేదు.

viii) సెక్షన్ 17 ప్రకారం, అత్యవసరమైన సందర్భంలో, సెక్షన్ 9(1)లో పేర్కొన్న నోటీసు ప్రచురణ తేదీ నుండి 15 రోజుల గడువు ముగిసిన తర్వాత భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం జరుగుతుంది మరియు ఆ తర్వాత భూమి ప్రభుత్వం వద్ద ఉంటుంది.

ix) ప్రస్తుతం ఉన్న సందర్భంలో, పంచనామా మరియు గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి తహశీల్దార్‌కు పంపిన లేఖ ద్వారా స్పష్టంగా, లబ్ధిదారులకు స్వాధీనం ఇవ్వబడలేదు.

x) పహాణీలు, మ్యుటేషన్ ప్రొసీడింగ్‌లు మరియు పట్టాదార్ పాస్‌బుక్‌లు మరియు టైటిల్ డీడ్‌లు దరఖాస్తుదారులు ఇప్పటికీ ప్రశ్నార్థకమైన భూమిని ఆధీనంలో కొనసాగిస్తున్నట్లు రుజువు చేస్తాయి.

xi) ప్రతివాదులు చట్టం కింద సూచించిన తప్పనిసరి విధానాలను అనుసరించినట్లు చూపించడానికి ఎటువంటి రికార్డు/పత్రాలను సమర్పించలేదని పునరుద్ఘాటించబడింది.

xii) 1986 సంవత్సరంలోనే భూసేకరణ ప్రక్రియ ముగిసిపోయినందున, నేటికి ఎటువంటి అవార్డు ఆమోదించబడనందున, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 300-A ప్రకారం దరఖస్తుదారులకు ఆస్తిపై రాజ్యాంగ హక్కును ఉల్లంఘించకూడదు. ఎందుకంటే అది మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన.

పైన పేర్కొన్న సమర్పణల ఆధారంగా, దరఖస్తుదారుల తరపున హాజరైన న్యాయవాది రిట్ పిటిషన్‌ను అభ్యర్థించిన విధంగా అనుమతించాలని వాదించారు.

చర్చ మరియు ముగింపు:

6. దరఖాస్తుదారులు సర్వే నెం. 435/AA, 435/E, 435/U, 435/UU, 435/LU436/U, 436/UU, 436/UU1, 436/RU మరియు 436/RUU, కౌకుంట్ల గ్రామం మరియు మండలం, (గతంలో దేవరకద్ర మండలం), మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా లో ఎకరాల 15.84 సెంట్ల మేరకు భూమిని నిరంతరంగా కలిగి ఉన్నారనేది దరఖస్తుదారుల యొక్క నిర్దిష్ట కేసు మరియు అర్జీదారులకు పట్టాదార్ పాస్‌బుక్‌లు మరియు టైటిల్ డీడ్‌లు జారీ చేయబడ్డాయి. అప్పటి మండల రెవెన్యూ అధికారి, దేవరకద్ర మండలం మరియు అందువల్ల 1984 సంవత్సరంలో దరఖస్తుదారుల నుండి విషయ భూములు సేకరించబడ్డాయని దరఖస్తుదారులను కొట్టివేయాలని కోరడానికి ప్రతివాదులకు అనుమతి లేదు.

7. 1984లో దరఖస్తుదారుల భూములను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్‌లు జారీ చేసిందని అంగీకరించకుండానే, దరఖస్తుదారుల విషయ భూమిని దరఖస్తుదారుల నుండి స్వాధీనం చేసుకునేందుకు ప్రిలిమినరీ ప్రొసీడింగ్స్ ఆధారంగా 35 సంవత్సరాలు తరువాత, అది కూడా అవార్డు పాస్ చేయకుండా మరియు పరిహారం చెల్లించకుండా ప్రభుత్వం ప్రయత్నించరాదు.

8. ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది ప్రభుత్వ ప్లీడర్ న్యాయస్థానంకు అందజేసిన ఒరిజినల్ రికార్డ్ ను పరిశీలించిన తర్వాత, ఈ క్రింది విధంగా ఈ న్యాయస్థానం ద్వారా గమనించబడింది మరియు కనుగొనబడింది:

ఎ) అవార్డు విచారణ సమయంలో చెప్పబడిన కొన్ని ప్రకటనలు.

బి) 4(1) ప్రచురణకు సంబంధించిన రికార్డులు నోటిఫికేషన్, 6 డిక్లరేషన్, 9 మరియు 10 ప్రొసీడింగ్స్, 11 ఎంక్వైరీ, 12 అవార్డు మరియు 17(4) ప్రొసీడింగ్‌లు అందుబాటులో లేవు.

సి) ఒరిజినల్ రికార్డ్ లోని 243వ పేజీ, ఆమోదం కోసం సమర్పించబడిన ఫారమ్ నం.10 తో పాటుగా అవార్డ్ విచారణ నోటీసులను సూచిస్తుంది.

డి) ఒరిజినల్ రికార్డ్ లోని 244 వ పేజీ కింది విధంగా చదివే గమనికను సూచిస్తుంది:

సెక్షన్ 11 కింద అవార్డు ఆమోదించబడింది మరియు ప్రకటించబడింది. అయితే, అసలు రికార్డుల్లో అవార్డు కాపీ లేదా అవార్డు విచారణకు సంబంధించిన వివరాలు లేవు.

ఇ) ఒరిజినల్ రికార్డ్ లోని 245వ పేజీలో డ్రాఫ్ట్ ఫారమ్ నెం.13 అంటే తేదీ 20.01.1986 న ఆమోదం కోసం ఉంచబడిందని పేర్కొంది,.

ఎఫ్) అసలు రికార్డు యొక్క 20.01.1995 నాటి గమనిక క్రింది విధంగా చదువుతుంది:

"AD (SRLR) యొక్క 20.10.1994 నాటి ఉత్తరం నం.135/1273/93 పట్ల పై దృష్టి సారించాం. కౌకుంట్ల గ్రామానికి చెందిన సర్వేనెం.432/2 కోసం అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ సప్లిమెంట్ సేత్వార్‌ను జారీ చేశారు. ఈ ఫైల్‌లో ఇకపై చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. అంగీకరిస్తే, ఈ ఫైల్ R.DISA/3006/84 క్రింద మూసివేయబడవచ్చు మరియు రెవెన్యూ రికార్డులలో మార్పులను ప్రభావితం చేయడానికి జమాబందీ క్లర్క్ కు అసలు సప్లిమెంట్ సేత్వార్‌ను అప్పగించవచ్చు.

జి) పేజీ 243 నుండి 246 వరకు, 19.10.1994 న గ్రామంలో ప్రచురించబడిన 4 (1) నోటిఫికేషన్‌ను సూచిస్తుంది మరియు ఫారం నెం.10 తో పాటు అవార్డు విచారణ నోటీసులు ఆమోదం కోసం సమర్పించబడ్డాయి.

హెచ్) పేజీ 244, సెక్షన్ 11 కింద అవార్డు ఆమోదించబడిందని మరియు ఉచ్చరించబడిందని సూచిస్తుంది. కానీ, అసలు రికార్డు లో ఆరోపించిన అవార్డు ఆమోదించబడిన తేదీ లేదు.

ఐ) 20.01.1986 నాటి డ్రాఫ్ట్ ఫారమ్ నం.13 ఆమోదం కోసం ఉంచబడిందని, పేజి 245 వద్ద గమనిక.

జె) 10.12.1984 తేదీ నాటి ప్రిలిమినరీ వాల్యుయేషన్ స్టేట్‌మెంట్‌ను రికార్డులో అవార్డ్ లేకుండానే ఫైల్ నంబర్ 08/3006/1984లో ఆమోదించినట్లు రికార్డ్ సూచిస్తుంది.

9. ఒరిజినల్ రికార్డు యొక్క బేర్ పరిశీలన 79వ పేజీలో LAO మరియు తహశీల్దార్, ఆత్మకూర్, 31.08.1984 తేదీన సంతకం చేసిన నోట్‌లో ప్రతిపాదిత నిరుపేద లబ్ధిదారులు ఉమ్మడి కుటుంబాలతో రద్దీగా మరియు అద్దెకు తీసుకున్న ఇళ్లలో నివసిస్తున్నారని సూచిస్తుంది. కాబట్టి, ఈ కేసును భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (4) అత్యవసర నిబంధన కింద స్వీకరించారు మరియు అత్యవసర నిబంధనను అమలు చేస్తూ, భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 (1) మరియు (6) ప్రకారం వరుసగా DN & DD ప్రతిపాదనలను సమర్పించారు. తదుపరి ప్రక్రియను ప్రారంభించడానికి మరియు జిల్లా గెజిట్‌లో ఆమోదం మరియు ప్రచురణ కోసం భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (4) ప్రకారం చలన దోషం నుండి అవసరమైన లబ్ధిదారులకు ఉపశమనం.

10., కౌంటర్ అఫిడవిట్‌లో పేరా 3 లోని పేర్కొనబడిన , ప్రత్యేకించి సర్వే నం.435/AA, ఎకరాల 1.36 గుంటలు సర్వే నం.435/E, ఎకరాల 3.24 గుంటలు లో సర్వే నం.436/A, మరియు ఎకరాల3.14 గుంటలు సర్వే నం.436/AAలో మొత్తం ఎకరాల 12.64 సెంట్లు, కౌకుంట్ల గ్రామం, దేవరకద్ర మండలం నిరుపేద బలహీన వర్గాలకు ఇంటి స్థలాలు, కౌకుంట్ల గ్రామంలోని ప్రజలు కు అందించడానికి, దేవరకద్ర మండలం ఆత్మకూర్ తహశీల్దార్ File No. D2/3006/1984 ద్వారా

ప్రభుత్వం సేకరించిందనే, అధికారిక ప్రతివాదుల కేసుకు, న్యాయస్థానం ముందు ఉంచిన ఒరిజినల్ రికార్డ్ మద్దతు ఇవ్వడంలేదని ఈ న్యాయస్థానం అభిప్రాయపడింది

11. ఎకరాల 01.20 గుంటలు మినహా. సర్వే నం.435/AAలో మిగిలిన మొత్తం భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది అనే అధికారిక ప్రతివాదుల నిర్దిష్ట కేసుకు అసలు రికార్డ్ మద్దతు ఇవ్వదు. ఒరిజినల్ రికార్డ్ లో గెజిటెడ్ 4 (1) నోటిఫికేషన్ లేదా 6 డిక్లరేషన్ లేదా ఏదైనా విచారణ నిర్వహణకు సంబంధించిన ఎటువంటి ప్రొసీడింగ్‌లు లేదా ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తులకు నోటీసు జారీ చేయడం లేదా కలెక్టర్ ద్వారా విచారణ మరియు అవార్డు తేదీ వంటివి లేవు, అయితే రికార్డ్ షార్ట్ నోట్‌లను, కౌకుంట్ల గ్రామం లబ్ధిదారులకు ఇంటి స్థలాలను అందించడానికి సేకరించిన భూముల ప్రాథమిక మూల్యాంకన ప్రకటన ఆమోదం కోసం పంపినట్లు సూచిస్తుంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా, ఆత్మకూర్ తాలూకా గ్రామం, స్థానిక ప్రాంతంలోని రెండు స్థానిక వార్తా పత్రికలలో 4 (1) నోటిఫికేషన్, 6 డిక్లరేషన్, 9 మరియు 10 ప్రొసీడింగ్స్, సెక్షన్ 11 ఎంక్వైరీ, 12 అవార్డు, 12 (2) నోటీసులు మరియు 17 (4) ప్రొసీడింగ్‌ల ప్రచురణకు సంబంధించిన వివరాలు అందుబాటు రికార్డులో లేవు. అయితే, చట్టంలో ఉన్న ప్రక్రియను అనుసరించి దరఖాస్తుదారులకు చెందిన భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఆరోపించిన పత్రాలు లేని రికార్డు ఆధారంగా, ప్రభుత్వ ప్లీడర్ వాదిస్తూ, అతను సమర్పించిన రికార్డు, భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నారు అని ధృవీకరిస్తుందని మరియు, దరఖాస్తుదారుల రిట్ పిటిషన్‌ను కొట్టివేయాలని కోరారు. అధికారిక ప్రతివాదులు చేసిన అభ్యర్థన ఎటువంటి సమర్థన లేకుండా మరియు రికార్డుకు విరుద్ధంగా ఉందని ఈ న్యాయస్థానం అభిప్రాయపడింది.

12. సెక్షన్ 11A ప్రకారం కలెక్టర్ డిక్లరేషన్ ప్రచురించిన తేదీ నుండి రెండు సంవత్సరాల వ్యవధిలో అవార్డును అందజేయాలి మరియు ఆ వ్యవధిలోపు అవార్డు ఇవ్వకపోతే, భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే ప్రక్రియ మొత్తం ముగిసిపోతుంది.

13. పైన సూచించిన మరియు సంగ్రహించిన పంచనామా, అలాగే గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి తహశీల్దార్‌కు పంపిన లేఖ తేదీ నాటికి లబ్ధిదారునికి స్వాధీనం ఇవ్వలేదని లేదా పరిహారం చెల్లించలేదని సూచిస్తుంది. విషయ భూముల సేకరణ వివరాలు అనుసంధానించబడిన రెవెన్యూ రికార్డులలో పొరపాటున నమోదు నిర్వహించబడలేదని కౌంటర్ అఫిడవిట్‌లో చేసిన విజ్ఞప్తి, పరిహారం చెల్లింపు కోసం దరఖాస్తుదారులకు చట్టబద్ధమైన హక్కులను నిరాకరించడానికి కారణం కాదు.

14. జిలుభాయ్ నాన్‌భాయ్ ఖచర్ వర్సెస్ గుజరాత్ రాష్ట్రం (1995) (1) ఎస్ సిసి 596 సప్లమెంటరి లో నివేదించబడిన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం తీర్పులో పేరా 48 వద్ద ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

పేరా 48: ఇతర మాటలలో, ఆర్టికల్ 300-A, చట్టం యొక్క అధికారం ద్వారా తప్ప ఏ వ్యక్తి తన ఆస్తిని కోల్పోకూడదని రాష్ట్ర అధికారాలను పరిమితం చేస్తుంది. ఎలాంటి చట్టం అనుమతి లేకుండా కోల్పోవడం ఉండకూడదు. ఆర్టికల్ 300-A కింద ఏదైనా ఇతర పద్ధతి ద్వారా కోల్పోవడం అనేది స్వాధీనం పొందడం లేదా స్వాధీనం చేసుకోవడం కుదరదు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, చట్టం లేకపోతే, కోల్పోవడం లేదు.

15. ఆస్తి హక్కు ఇప్పుడు రాజ్యాంగపరమైన లేదా చట్టబద్ధమైన హక్కుగా మాత్రమే పరిగణించబడుతుంది, కానీ అది రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక లక్షణం లేదా ప్రాథమిక హక్కు కానప్పటికీ, మానవ హక్కుగా కూడా పరిగణించబడుతుంది. మానవ హక్కులు, ఆరోగ్య హక్కు, జీవనోపాధి హక్కు, ఆశ్రయం మరియు ఉపాధి హక్కు మొదలైన వ్యక్తిగత హక్కుల పరిధిలో పరిగణించబడుతున్నాయి, అయితే ఇప్పుడు మానవ హక్కులు మరింత గొప్ప బహుముఖ కోణాన్ని పొందుతున్నాయి. ఆస్తి హక్కు అటువంటి కొత్త కోణంలో ఒక భాగంగా పరిగణించబడుతుంది. (లచ్మన్ దాస్ వర్సెస్ జగత్ రామ్, 2007 (10) ఎస్ సిసి 448, అమర్జిత్ సింగ్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం 2010 (10) ఎస్ సిసి 43, మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ నర్మదా బచావో ఆందోళన 2011 (7) ఎస్ సిసి 639, హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ ముఖేశ్ కుమార్, 2011 (10) ఎస్ సిసి 404, ఢిల్లీ ఎయిర్‌టెక్ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం 2011 (9) ఎస్ సిసి 354)

16. (2013) 1 ఎస్ సిసి 353లో తుకారాం కనా జోషి వర్సెస్ మహారాష్ట్ర ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ లో నివేదించబడిన తీర్పులో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం పేరా 8లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది:

"రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31 ఇప్పటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉండగా, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19 ప్రకారం ఆస్తిపై హక్కు ప్రాథమిక హక్కులలో భాగమైనప్పుడు, 1964లో హక్కుదారులు స్థిరాస్తిని కోల్పోయారని ఉన్నత న్యాయస్థానం పేర్కొంది. ఆస్తిపై హక్కు ప్రాథమిక హక్కుగా నిలిచిపోయిన తర్వాత కూడా, పౌరుడి ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడం లేదా సంపాదించడం అనేది ఖచ్చితంగా కోల్పోవడం కు సమానం మరియు అలాంటి కోల్పోవడం కేవలం 'చట్టం' ప్రకారం మాత్రమే జరుగుతుందని గమనించాలి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 300-ఎ లో ప్రత్యేకంగా ఉపయోగించబడిన పదం. అటువంటి కోల్పోవడం ఒక శాసనం ద్వారా సూచించబడిన విధానాన్ని ఆశ్రయించడం ద్వారా

మాత్రమే ఉంటుంది. ప్రత్యేకంగా అతిక్రమణ లేదా ఉత్తర్వు లేదా పాలన పరిణామం ద్వారా కూడా అది చేయలేము.

17. శాసనం ఒక పనిని ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో చెయ్యాలి అని వివరించినప్పుడు లేదా చెయ్యడం అవసరమైనప్పుడు అది ఆ పద్ధతిలోనే చేయాలి లేదా అస్సలు చేయకూడదు.

ఎ) ((2017) ఎస్ సిసి ఆన్‌లైన్ హైదరాబాద్ 426 లో ఎం.శంకర రెడ్డి వర్సెస్ అమర రామకోటేశ్వరరావు లో నివేదించారు).

బి) సూపర్‌టెక్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఎమరాల్డ్ కోర్ట్ ఓనర్ రెసిడెంట్ వెల్ఫేర్ అసోసియేషన్ మరియు ఇతరులు 2021 ఎస్ సిసి ఆన్‌లైన్ ఎస్ సి 3422లో నివేదించన, 04.10.2021 నాటి తీర్పులో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ద్విసభ్య ధర్మాసనం, టేలర్ వర్సెస్ టేలర్, 1875 (1) Ch D426, నజీర్ అహ్మద్ వర్సెస్ కింగ్ ఎంపరర్ నివేదించిన (1936) L.R.63 Ind Ap372 మరియు పర్భాని ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్. వర్సెస్ రీజనల్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ అథారిటీ, ఔరంగాబాద్ మరియు ఇతరులు, ఎఐఆర్ 1960 ఎస్ సి 801లో పేరా 13లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

"ఒక నిర్దిష్ట పనిని ఒక నిర్దిష్ట మార్గంలో చేయడానికి అధికారం ఇవ్వబడిన చోట, ఆ పనిని ఆ విధంగా చేయాలి లేదా చేయకూడదు మరియు ఇతర పనితీరు పద్ధతులు తప్పనిసరిగా నిషేధించబడతాయి. అందువల్ల ఒక నిర్దిష్టమైన పనిని ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో చేయాలని శాసనం కోరినప్పుడు, అది ఆ పద్ధతిలో చేయాలి లేదా అస్సలు చేయకూడదు మరియు ఇతర పనితీరు పద్ధతులు తప్పనిసరిగా నిషేధించబడతాయి. ఈ న్యాయస్థానం కూడా ఇదే సూత్రాన్ని ఆమోదించింది. ఈ నియమం ఏదైనా ఒక పనిని స్పష్టంగా నిర్దేశించిన విధానం తప్పనిసరిగా ఏదైనా ఇతర మార్గంలో చేయడంపై నిషేధాన్ని సూచిస్తుంది.

18. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం 06.04.2022 నాటి తీర్పులో (2022) 7 ఎస్ సిసి 508లో సుఖ్ దత్ రాత్రా మరియు మరొకరు వర్సెస్ హిమాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు (2020) 2 ఎస్ సిసి 69 లో విద్యాదేవి వర్సెస్ వర్సెస్ హిమాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రం లో నివేదించినవి దాదాపు ఒకే విధమైన వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న హిమాచల్ ప్రదేశ్ – నిరాధారమైన "మౌఖిక" సమ్మతి యొక్క వాదనను తిరస్కరించింది మరియు ఈ క్రింది విధంగా రాష్ట్ర బాధ్యతను వివరించింది:

"12.9. చట్టం యొక్క పాలన ద్వారా పాలించబడే ప్రజాస్వామ్య రాజకీయాలలో, చట్టం యొక్క అనుమతి లేకుండా ఒక పౌరుని ఆస్తిని రాష్ట్రం కోరలేదు. తుకారాం కనా జోషి వర్సెస్ MIDC [తుకారాం కనా జోషి వర్సెస్ MIDC, (2013) 1 ఎస్ సిసి 353 : (2013) 1 ఎస్ సిసి (సివిల్) 491] ఈ న్యాయస్థానం తీర్పుపై ఆధారం ఉంచబడింది, దానిలో, సేకరణ, అభ్యర్థన లేదా ఏదైనా

ఇతర అనుమతించదగిన చట్టబద్ధమైన విధానంతో రాష్ట్రం తప్పనిసరిగా కట్టుబడి ఉండాలి., చట్టం యొక్క పాలన ద్వారా పాలించబడే రాష్ట్రం, సంక్షేమ రాష్ట్రంగా రాజ్యాంగం ద్వారా అందించబడిన దానికంటే మించిన హోదాను తనకు తానుగా పెంచుకోరాదు.

12.10 హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ ముఖేష్ కుమార్ లో ఈ న్యాయస్థానం [హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ ముఖేష్ కుమార్, (2011) 10 ఎస్ సిసి 404 : (2012) 3 ఎస్ సిసి (సివిల్) 769] ఇప్పుడు, ఆస్తిపై హక్కు రాజ్యాంగ లేదా చట్టబద్ధమైన హక్కుగా మాత్రమే పరిగణించబడడమే కాక, అది మానవ హక్కు కూడా. ఆశ్రయం, జీవనోపాధి, ఆరోగ్యం, ఉపాధి వంటి వ్యక్తిగత హక్కుల పరిధిలో మానవ హక్కులు పరిగణించబడ్డాయి. మానవ హక్కులు బహుముఖ కోణాన్ని పొందాయి.

19. ఇండోర్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్ మనోహర్ లాల్ మరియు ఇతరులు లో (2020) 8 ఎస్ సిసి 129 లో నివేదించబడిన ఇటీవలి తీర్పులో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం యొక్క రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఈ రెండు షరతులలో దేనినైనా పాటించడం అంటే, భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం లేదా పరిహారం చెల్లించడం అనేది సేకరణను నిర్ధారించడానికి సరిపోతుందని అభిప్రాయపడ్డారు. కానీ ప్రస్తుత కేసులో, దరఖస్తుదారుల విషయ ఆస్తులకు సంబంధించి అవార్డును ఆమోదించడానికి లేదా పరిహారం చెల్లింపు లేదా స్వాధీనం చేసుకోవడం సంబంధించి రికార్డులో ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. అందువల్ల, దరఖాస్తుదారులు ఇక్కడ క్లెయిమ్ చేసిన విధంగా ఉపశమనం పొందేందుకు దరఖాస్తుదారులు అర్హులని ఈ న్యాయస్థానం అభిప్రాయపడింది.

20. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం (2023) లైవ్‌లా (ఎస్ సి) 302లో నివేదించిన తీర్పులో 11.04.2023 నాటి ల్యాండ్ అండ్ బిల్డింగ్ డిపార్ట్మెంట్‌లో సెక్రటరీ మరియు మరొకరు వర్సెస్ అత్రో దేవి మరియు ఇతరులు లోని పేరా 12లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించారు:

"12. *ఇండోర్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ* కేసులో (పైన పేర్కొన్న) గౌరవనీయులైన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం రాజ్యాంగ ధర్మాసనం కూడా "రాష్ట్రం భూమిని సేకరణ చేసుకున్న తర్వాత స్వాధీనంలో ఉండటం" అంటే ఏమిటి అనే అంశాన్ని కూడా పరిగణించింది. భూమిని స్వాధీనం చేసుకుని, అవార్డును ఆమోదించిన తర్వాత, భూమి అన్ని భారాల నుండి విముక్తి పొందుతుందని అందులో అభిప్రాయపడ్డారు. భూమి, రాష్ట్రానికి చెందడం అంటే స్వాధీనానికి సంబంధించినది. ఆ తర్వాత స్వాధీనం కొనసాగించే ఎవరైనా వ్యక్తిని, దురాక్రమణదారునిగా పరిగణించాలి. పెద్ద మొత్తంలో భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు, ఆ భూమిని ఆధీనంలో ఉంచుకుని, వినియోగాన్ని ప్రారంభించే వరకు ఆ భూమిని సాగు చేయడం లేదా రాష్ట్రం కొంత మంది వ్యక్తులను లేదా పోలీసు బలగాలను

కాపలా పెట్టడం ఊహించరాదు. స్వాధీన ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత ప్రభుత్వం కూడా నివాసం లేదా భౌతికంగా ఆక్రమించడం ఊహించకూడదు. స్వాధీన ప్రక్రియ పూర్తి అయిన తర్వాత మరియు ఆధీనంలో ఉన్న అన్ని భారాలు లేకుండా రాష్ట్రం భూమిని కలిగి ఉన్నట్లయితే, ఎవరైనా భూమిని నిలుపుకోవడం లేదా ఎవరైనా తిరిగి ప్రవేశించడం అనేది రాష్ట్ర భూమిపై దురాక్రమణ తప్ప మరొకటి కాదు. సంబంధిత పేరాగ్రాఫ్‌లు 244, 245 మరియు 256 దిగువన సంగ్రహించబడ్డాయి:

"244. 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 16 ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక అవార్డును ఆమోదించిన తర్వాత భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవచ్చని మరియు ఆ తర్వాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కు అన్ని భారాల నుండి విముక్తి పొందిన భూమి సంక్రమిస్తుంది . అత్యవసర విషయంలో కూడా ఇలాంటి నిబంధనలు ఉన్నాయి. సెక్షన్ 17(1)లో "స్వాధీనం" అనే పదం 1894 చట్టంలో ఉపయోగించబడింది, అయితే 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) లో "భౌతిక స్వాధీనం" అనే పదం ఉపయోగించబడింది అసలు భౌతిక స్వాధీనం భూయజమాని వద్ద ఉన్నప్పుడు స్వాధీనం చేసుకోవడం సరిపోదు మరియు సెక్షన్ 24(2) కి అసలు భౌతిక స్వాధీనం అవసరం అవుతుంది . రాష్ట్రం భూమిని సేకరణ చేసుకున్నప్పుడు మరియు అవార్డు ఆమోదించబడినప్పుడు వేరే మార్గంలో స్వాధీనం చేసుకోకూడదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకు భూమిని అవార్డ్ పాస్ చేసి సేకరించినప్పుడు దాని పై ఉన్న అన్ని భారాల నుండి విముక్తి పొంది అన్నీ హక్కులతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కు సంక్రమిస్తుంది. ఆ తర్వాత ఆధీనంలో ఉన్న వ్యక్తిని దురాక్రమణదారునిగా పరిగణించాలి మరియు ఆయన కు అన్ని భారాల నుండి విముక్తి పొంది రాష్ట్రం కు సంక్రమించిన భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే హక్కు లేదు.

245. 1894 చట్టం ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోవడం మరియు సెక్షన్ 24 (2) లో ఉపయోగించిన "భౌతిక స్వాధీనం" అనే వ్యక్తీకరణ మధ్య ఏమైనా తేడా ఉందా అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. వాస్తవానికి, 1894 చట్టం ప్రకారం ఆలోచించబడినది, స్వాధీనం చేసుకోవడం ద్వారా భూమిని భౌతికంగా స్వాధీనం చేసుకోవడం మాత్రమే. 2013 చట్టం ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోవడం ఎల్లప్పుడూ భూమిని భౌతికంగా స్వాధీనం చేసుకోవడం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భూమిని సేకరించి, స్వాధీనం చేసుకునే మెమోరాండంను వ్రాసినప్పుడు, అది భూమిని భౌతికంగా స్వాధీనం చేసుకోవటానికి సమానం. ఆస్తి యొక్క పెద్ద భాగం మీద లేదా సేకరించిన వాటిపై, ప్రభుత్వం దానిని నిలుపుకోవటానికి ప్రభుత్వం మరికొందరు వ్యక్తులను లేదా పోలీసు బలగాలను ఉంచాల్సిన అవసరం లేదు మరియు దానిని సేకరణ అవసరం ప్రారంభించబడే వరకు పండించడం అవసరంలేదు. ఒకసారి భూమిని స్వాధీనము ను పంచనామా వ్రాసి తీసుకొన్న తరువాత, ప్రభుత్వం నివసించడం లేదా భౌతికంగా ఆక్రమించుకోవడం ప్రారంభించాల్సిన అవసరం లేదు. ఆ తరువాత, భూమి పై ఏదైనా తిరిగి ఎంట్రీని నిలుపుకుంటే లేదా ఎవరైనా బహిరంగంగా భూమిపై సాగు ప్రారంభిస్తే లేదా అందులోని ఇంటిలో

నివసించడం మొదలుపెడితే, రాష్ట్రం స్వాధీనం చేసుకున్న భూమిపై దురాక్రమణదారునిగా పరిగణించబడుతుంది . అలాంటి దురాక్రమణదారుని స్వాధీనము, నిజమైన యజమాని అయిన రాష్ట్రం యొక్క ప్రయోజనం ను నష్టపరుస్తుంది.

256. కాబట్టి, సంక్రమణ అనేది స్వాధీనతతో ఉందని మరియు 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 16 మరియు 17 కింద చట్టం అందించిందని, ఒకసారి స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత, సంపూర్ణ సంక్రమణ ఏర్పడిందని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అది అజేయమైన హక్కు మరియు సంక్రమణ ఆ తర్వాత స్వాధీనంలో ఉంటుంది. సెక్షన్ 16 కింద పేర్కొన్న సంక్రమణ, సెక్షన్ 4 కింద నోటిఫికేషన్, సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్, సెక్షన్ 9 కింద నోటీసు, సెక్షన్ 11 కింద అవార్డు, ఆపై స్వాధీనం వంటి వివిధ దశల తర్వాత జరుగుతుంది. అన్ని భారాల నుండి పూర్తిగా విముక్తి పొందిన ఆస్తి యొక్క చట్టబద్ధమైన నిబంధన పూర్తి ప్రభావాన్ని కలిగి ఉండాలి. రాష్ట్రం కు స్వాధీనం సంక్రమణ మాత్రమే కాకుండా అన్ని ఇతర భారాలు కూడా వెంటనే తొలగించబడతాయి. భూస్వామి యొక్క యజమాన్యహక్కు ఆగిపోతుంది మరియు రాష్ట్రం సంపూర్ణ యజమానిగా మరియు ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకుంటుంది. ఆ తర్వాత ఆస్తిపై భూ యజమాని నియంత్రణ ఉండదు. ఆస్తిని తీసుకోవడానికి మరియు దానిని నియంత్రించడానికి అతనికి ఎటువంటి స్వతంత్రం ఉండదు. అతను స్వాధీనాన్ని కలిగి ఉన్నప్పటికీ లేదా రాష్ట్రం స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత దానిని ఆక్రమించినప్పటికీ, అతను దురాక్రమణదారుడు మరియు అలాంటి దురాక్రమణదారుడు అతని ప్రయోజనం కోసం స్వాధీనం చేసుకోవడం యజమాని తరపున ఉంటుంది."

ప్రస్తుత సందర్భంలో ఈ న్యాయస్థానం ముందు ఉన్న విషయ సమస్యకు తర్వాత విషయ భూమిని స్వాధీనం సంబంధించిన అసలు రికార్డు, సెక్షన్ 4 కింద నోటిఫికేషన్, సెక్షన్ 6 కింద ప్రకటన, సెక్షన్ 9 కింద నోటీసు, సెక్షన్ 11 కింద అవార్డు వంటి వివిధ దశల తర్వాత జరిగే సెక్షన్ 16 కింద పేర్కొన్న వెస్టింగ్‌ను, భూసేకరణ చట్టం, 1984లోని సెక్షన్ 12(2) ప్రకారం దరఖాస్తుదారులకు నోటీసు అందించిన తర్వాత చట్టం ప్రకారం విధి విధానాల ప్రకారం పంచనామా నిర్వహించడం సూచించదు.

21. ఇండోర్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్ మనోహర్ లాల్ మరియు ఇతరులు (2020) 8 ఎస్ సిసి 129 నివేదించిన తీర్పులో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం రాజ్యాంగ ధర్మాసనం పేరాగ్రాఫ్‌లు 362 మరియు 366 ల లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

""362. ఫలితంగా, పూణే మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ మరియు మరొకరు లో నిర్ణయం తీసుకోబడింది. (పైన పేర్కొన్న) ఇందుమూలంగా భర్తీ చేయబడింది మరియు పూణే మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ (పైన పేర్కొన్న) అనుసరించిన అన్ని ఇతర నిర్ణయాలు కూడా రద్దు చేయబడ్డాయి. ......

366. పైన పేర్కొన్న చర్చ దృష్ట్యా, మేము ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇస్తాము:

366.1. సెక్షన్ 24(1)(a)లోని నిబంధనల ప్రకారం, 2013 చట్టం ప్రారంభమైన తేదీ 01.01.2014 నాటికి అవార్డు ఇవ్వని పక్షంలో, ప్రొసీడింగ్స్‌లో ఎలాంటి అవకతవకలు ఉండవు. 2013 చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం పరిహారం నిర్ణయించాలి.

366.2. న్యాయస్థానం మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా కవర్ చేయబడిన వ్యవధిని మినహాయించి ఐదేళ్ల వ్యవధిలో అవార్డు ఆమోదించబడినట్లయితే, అది రద్దు చేయకపోతే 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(1)(బి) ప్రకారం, 1894 చట్టం ప్రకారంఅది రద్దు కాలేదు అని చర్యలు కొనసాగుతాయి,.

366.3. స్వాధీనం మరియు పరిహారం మధ్య సెక్షన్ 24(2)లో ఉపయోగించిన "లేదా" అనే పదాన్ని "నార్" లేదా "మరియు" అని చదవాలి. 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) ప్రకారం భూసేకరణ ప్రక్రియ యొక్క లోపంగా భవించబడినట్లు జరుగుతుంది, ఈ చట్టం ప్రారంభించడానికి ముందు ఐదు సంవత్సరాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం అధికారులు నిష్క్రియాపరత్వం కారణంగా, భూమిని స్వాధీనం చేసుకోలేదు లేదా పరిహారం చెల్లించలేదు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, స్వాధీనం చేసుకున్న సందర్భంలో, నష్టపరిహారం చెల్లించకపోతే ఎటువంటి లోపము లేదు. అదేవిధంగా నష్టపరిహారం చెల్లించినా, స్వాధీనం చేసుకోకపోయినా లోపమే లేదు.

366.4. 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) లోని ప్రధాన భాగంలో "చెల్లింపు" అనే వ్యక్తీకరణ న్యాయస్థానంలో పరిహారం డిపాజిట్‌ని కలిగి ఉండదు. . 1894 చట్టం సెక్షన్ 4 ప్రకారం భూసేకరణకు నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నాటికి మెజారిటీ భూ హోల్డింగ్‌లకు సంబంధించి డిపాజిట్ చేయని పక్షంలో సెక్షన్ 24(2)కి సంబంధించిన ప్రొవిజోలో డిపాజిట్ కాని పర్యవసానం అందించబడి, 2013 చట్టంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా పరిహారం పొందేందుకు అర్హులు. భూసేకరణ చట్టం, 1894లోని సెక్షన్ 31 ప్రకారం బాధ్యత నెరవేరకపోతే, పేర్కొన్న చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం వడ్డీని మంజూరు చేయవచ్చు. నష్టపరిహారం (న్యాయస్థానంలో) జమ చేయకపోవడం వల్ల భూసేకరణ ప్రక్రియలో జాప్యం జరగదు. ఐదేళ్లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం పాటు ఉన్న ఆధిక్యతకు సంబంధించి జమ చేయని పక్షంలో, 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం భూ సేకరణ నోటిఫికేషన్ తేదీ నాటికి "భూ యజమానులకు" 2013 చట్టం ప్రకారం పరిహారం చెల్లించాలి.

363.5. ఒకవేళ ఒక వ్యక్తికి 1894 చట్టం యొక్క సెక్షన్ 31 (1) కింద అందించిన విధంగా పరిహారాన్ని టెండర్ చేసిఉన్నట్లయితే, చెల్లింపు లేదా జమ చేయని కారణంగా సెక్షన్ 24 (2) కింద భూసేకరణ ముగిసిందని పేర్కొనడంలో అతనికి అవకాశంలేదు. . సెక్షన్ 31 (1) కింద న్యాయస్థానంలో పరిహారం మొత్తాన్ని టెండర్ చేయడం ద్వారా చెల్లించాల్సిన బాధ్యత పూర్తయింది.

పరిహారాన్ని అంగీకరించడానికి నిరాకరించిన లేదా అధిక పరిహారం కోసం సూచన కోరిన భూ యజమానులు, 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24 (2) కింద భూసేకరణ చర్యలు పూర్తికాలే అని పేర్కొనలేరు.

366.6. 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) లోని నిబంధనను సెక్షన్ 24(1)(బి)లో భాగంగా కాకుండా సెక్షన్ 24(2) లో భాగంగా పరిగణించాలి.

366.7. 1894 చట్టం ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకునే విధానం మరియు సెక్షన్ 24(2) ప్రకారం విచారణ నివేదిక/మెమోరాండం తయారు చేయడం ద్వారా పరిగణించబడుతుంది. 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 16 ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోవడంపై అవార్డు ఆమోదించబడిన తర్వాత, 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) ప్రకారం రాష్ట్రానికి చెందిన భూమిని ఉపసంహరించుకోవడం కుదరదు, ఎందుకంటే ఒకసారి స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత సెక్షన్ 24 (2) ప్రకారం ఎటువంటి లోపం ఉండదు.

366.8. 2013 చట్టం అమల్లోకి రాకముందే ఐదేళ్లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం పాటు భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడంలో మరియు పరిహారం చెల్లించడంలో అధికారులు విఫలమైతే, విచారణలో లోపంగా భావించబడి, 01.01.2014 నాటికి ఐదేళ్ల గణనలో న్యాయస్థానం జారీ చేసిన మధ్యంతర ఉత్తర్వుల జీవనాధార కాలాన్ని మినహాయించి, సంబంధిత అధికారం వద్ద భూసేకరణ పెండింగ్‌లో ఉంది అని సెక్షన్ 24(2) లోని నిబంధనలు వర్తిస్తాయి..

366.9. 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 24 (2) భూసేకరణ యొక్క ముగిసిన చర్యల యొక్క చట్టబద్ధతను ప్రశ్నించడానికి కొత్త చర్యకు దారితీయదు. సెక్షన్ 24, 2013 చట్టం అమలు చేసిన తేదీన పెండింగ్‌లో ఉన్న కొనసాగింపుకు వర్తిస్తుంది, అనగా. అది 01.01.2014కి ముందు పాత మరియు సమయ నిషేధిత వాదనలను పునరుద్ధరించదు మరియు ముగిసిన కార్యకలాపాలను తిరిగి తెరవలేదు లేదా స్వాధీనం చేసుకున్న విధానం యొక్క చట్టబద్ధతను భూస్వాములు తిరిగి తెరవడానికి భూసేకరణను ట్రెజరీలో పరిహారాల జమ యొక్క విధానం లేదా పరిహార విధానం" చెల్లదని న్యాయస్థానంకు బదులుగా ప్రశ్నించడానికి అనుమతించలేదు,

22. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం, 2005 (7) ఎస్ సిసి, పేజీ 627లో "హిందుస్తాన్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ డేరియస్ షాపూర్, చెన్నై మరియు ఇతరులు, లో నివేదించిన 20.09.2005 నాటి తీర్పులో పేరా 29 లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించారు:

"29. చట్టం స్వాధీనం లేదా యాజమాన్యం హక్కులు హరించే ఒక చట్టం. మద్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ వి.విష్ణు ప్రసాద్ శర్మ లోని ఈ న్యాయస్థానం అటువంటి సందర్భంలో ఒక వ్యక్తి అనుమతి లేకుండా

అతని భూమిని లాక్కోవడం వలన శాసనంలోని నిబంధనలను ఖచ్చితంగా అర్థం చేసుకోవాలని గమనించారు. [*ఖుబ్ చంద్ వర్సెస్ రాజస్థాన్ రాష్ట్రం మరియు CCE వర్సెస్ ఓరియంట్ ఫ్యాబ్రిక్స్ (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్ కూడా చూడండి*]

అందువల్ల, ఈ రకమైన సందర్భంలో ప్రాముఖ్యతతో చట్టబద్ధమైన అధికారం తప్పనిసరి అని ఎటువంటి సందేహం లేదు."

23. పరిగణనలోకి తీసుకోవడం:

ఎ) కేసు యొక్క పైన పేర్కొన్న వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులు,

బి) ఈ న్యాయస్థానం 27.10.2015 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వులు W.P.No.34951/2015 లో ఆమోదించబడ్డాయి, అవి ఆ తేదీ నాటికి అమలులో ఉన్నాయి,

సి) 4 (1) నోటిఫికేషన్, 6 డిక్లరేషన్, 9 మరియు 10 ప్రొసీడింగ్స్, సెక్షన్ 11 ఎంక్వైరీ, సెక్షన్ 12, 17 (4) ప్రొసీడింగ్‌ల కింద ఆమోదించబడిన అవార్డు కాపీకి సంబంధించిన రికార్డింగ్‌కు సంబంధించిన రికార్డు అసలు రికార్డులో అందుబాటులో లేవు అనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది.,

డి) నివేదించబడిన వివిధ తీర్పులలో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం యొక్క పరిశీలనలు

(i) (1995) సప్లమెంటరి (1) ఎస్ సిసి 596 లో జిలుభాయ్ నాన్‌భాయ్ ఖచర్ వర్సెస్ గుజరాత్ రాష్ట్రం,

(ii) 2007 (10) ఎస్ సిసి 448 ఇన్ లక్మన్ దాస్ వర్సెస్ జగత్ రామ్,

(iii) 2010 (10) ఎస్ సిసి 43, అమర్జిత్ సింగ్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం లో

(iv) 2011 (7) ఎస్ సిసి 639 మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ నర్మదా బచావో ఆందోళన్,

(v) 2011 (10) ఎస్ సిసి 404 హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ ముఖేష్ కుమార్,

(vi) ఢిల్లీ ఎయిర్‌టెక్ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్‌లో 2011 (9) ఎస్ సిసి 354) లిమిటెడ్, వర్సెస్ ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం

(vii) (2013) 1 ఎస్ సిసి 353 లో తుకారాం కనా జోషి వర్సెస్ మహారాష్ట్ర పారిశ్రామిక అభివృద్ధి సంస్థ,

(viii) (2017) ఎస్ సిసి ఆన్‌లైన్ హైదరాబాద్ 426 ఇన్ ఎం. శంకర రెడ్డి వర్సెస్ అమర రామకోటేశ్వరరావు,

(ix) 2021 ఎస్ సిసి ఆన్‌లైన్ ఎస్ సి 3422, సూపర్‌టెక్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఎమరాల్డ్ కోర్ట్ ఓనర్స్ రెసిడెంట్ వెల్ఫేర్ అసోసియేషన్ మరియు ఇతరులు,

(x) (1936) L.R.63 Ind Ap372 ఇన్ నజీర్ అహ్మద్ వర్సెస్ రాజు చక్రవర్తి,

(xi) పర్భాని ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కో–ఆపరేటివ్ సొసర్వేటీ లిమిటెడ్‌లో ఎఐఆర్ 1960 ఎస్ సి 801, వర్సెస్ ప్రాంతీయ రవాణా అథారిటీ, ఔరంగాబాద్ మరియు సంస్థలు.,

(xii) (2022) 7 ఎస్ సిసి 508 సుఖ్ దత్ రాత్ర మరియు మరొకరు వర్సెస్ హిమాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు,

(xiii) (2020) విద్యా దేవి వర్సెస్ హిమాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 2 ఎస్ సిసి 69,

(xiv) (2023) లైవ్‌లా (ఎస్ సి) 302, ల్యాండ్ అండ్ బిల్డింగ్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో సెక్రటరీ ద్వారా మరియు మరొకరు వర్సెస్ అత్రో దేవి మరియు ఇతరులు,

(xv) 2005 (7) ఎస్ సిసి, పేజీ 627లో "హిందుస్థాన్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ డారియస్ షాపూర్, చెన్నై మరియు ఇతరులు, పైన పేర్కొన్న మరియు సంగ్రహించబడినవి,

(xvi) పైన పేర్కొన్న విధంగా చర్చ మరియు ముగింపులో.

ప్రార్థించిన విధంగా రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడింది. అయితే ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఆర్డర్ లేదు.

ఈ రిట్ పిటిషన్‌లో ఏవైనా పెండింగ్‌లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు తీసివేయబడతాయి.

ప్రార్థించిన విధంగా రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడింది. అయితే ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఆర్డర్ లేదు.